ОБНОВЛЕННЫЙ/МОДЕРНИЗИРОВАННЫЙ ГРАЖДАНСКИЙ КОДЕКС КАЗАХСТАНА:

подходы к разработке и концепция

Визуализация предложений Школы права и государственного управления (ШПиГУ) Университета Нархоз

KZ: Нархоз Университетінің азаматтық заңнама бойынша ұсыныстары
RU: Предложения Университета Нархоз по гражданскому законодательству

Обновлённый Гражданский кодекс Казахстана должен стать современной кодификацией частного права, понятной и полезной для любого человека из любой точки мира и любой культуры, и он должен способствовать тому, чтобы весь Казахстан стал страной ускоренного цивилизационного развития.

Авторы концепции: Карагусов Ф.С.С., Омарова А.Б., Кусаинова А.К., Кенжалиев М.З., Ермұхаметова С.Р., Мұқалдиева Г.Б., Тлеубаев М.С., Бычкова Е.С., .
Визуальное оформление: Кенжалиев М.З., Қалыбекова І.Қ.

ОБНОВЛЕННЫЙ/МОДЕРНИЗИРОВАННЫЙ ГРАЖДАНСКИЙ КОДЕКС КАЗАХСТАНА:

подходы к разработке и концепция

Визуализация предложений Школы права и государственного управления (ШПиГУ) Университета Нархоз

01 ФОРМА ОСУЩЕСТВЛЕНИЯ

Рекодификация путём разработки и принятия обновленной редакции гражданского кодекса (ГК) с учётом опыта (ре-) кодификации в постсоветских странах.

Подготовка проекта на казахском, английском и русском языках (одновременно параллельные тексты).

02 ОРИЕНТИРЫ

- Гармонизированное частное право Европейского Союза;
- Международные инструменты (UNCITRAL, UNIDROIT, PECL, CISG и др.);
- Кодификации и законодательство развитых демократических государств с рыночной экономикой (Франция, ФРГ, Великобритания, Турция и другие страны-участницы ОЭСР).

ОБНОВЛЕННЫЙ/МОДЕРНИЗИРОВАННЫЙ ГРАЖДАНСКИЙ КОДЕКС КАЗАХСТАНА:

подходы к разработке и концепция

Визуализация предложений Школы права и государственного управления (ШПиГУ) Университета Нархоз

03

ЭТАПЫ РЕКОДИФИКАЦИИ

1. Формирование госкомиссии и рабочей группы по разработке концепции и проекта обновленного ГК;
2. Разработка (рабочей группой), согласование и утверждение концепции рекодификации (госкомиссией);
3. Разработка, согласование и утверждение проекта ГК (параллельные тексты на KZ/EN/RU), подготовка терминологического словаря-справочника (KZ/EN/RU) [в т.ч. также в цифровом формате] и комментария к ГК (KZ/RU);
4. Принятие обновленного ГК (Курултай) и публикация материалов;
5. Введение в действие (переходный период); поэтапная реализация.

ОБНОВЛЕННЫЙ/МОДЕРНИЗИРОВАННЫЙ ГРАЖДАНСКИЙ КОДЕКС КАЗАХСТАНА:

подходы к разработке и концепция

Визуализация предложений Школы права и государственного управления (ШПиГУ) Университета Нархоз

04

УСЛОВИЯ ПРОВЕДЕНИЯ РЕКОДИФИКАЦИИ

- Окончательная «десоветизация» частного права;
- Приверженность ориентирам (см. п.II);
- Сохранение пандектной структуры ГК;
- Недопущение дуализма частного права;
- Учёт опыта применения права МФЦА;
- Единая правовая основа частно-правовых отношений для всей территории Казахстана;
- Реформа системы правосудия и разрешения споров (APC/ADR).
- Разумные и целесообразные сроки рекодификации

ОБНОВЛЕННЫЙ/МОДЕРНИЗИРОВАННЫЙ ГРАЖДАНСКИЙ КОДЕКС КАЗАХСТАНА:

СТРУКТУРА И ОСНОВНОЕ СОДЕРЖАНИЕ

Визуализация предложений ШПиГУ Университета Нархоз

1

КНИГА ПЕРВАЯ

Общие положения гражданского законодательства

Общие положения, в т.ч.
- Уточнение предмета и сферы регулирования (имущественные отношения и защита личных прав, в т.ч. в цифровой среде, корпоративные отношения и др.)
- Равенство, частная автономия, свобода договора, судебная защита прав
- Охрана публичного интереса
- Презумпция частноправового регулирования; презумпция диспозитивности
- Сохранение презумпции добросовестности

Совершенствование норм о физических лицах и о животных

Права животных: ответственность государства — дикие животные; ответственность частных лиц и право/обязанность представительства — домашние животные

Иски, в т.ч. классификация и условия применения

Сделки, в т.ч. упорядочение оснований и последствий недействительности сделок, модернизация формальных требований к сделкам и порядка заключения сделок

Сроки и исковая давность (модернизация)

Объекты, в т.ч.
- Имущество как объект оборота и права на него
- Публичное и частное имущество
- Личные права как объект защиты
- Объекты материального мира
- Объекты рынка капитала
- Цифровые объекты
- Деньги (наличные, балансы на банковских счетах, цифровой тенге, иностранная валюта)

Юридические лица (Общие положения), в т.ч.
- **Исключение юридических конструкции советского права**
- **Юридические лица частного права и юридические лица публичного права**
- **Классификация:** коммерческие организации, некоммерческие организации и социальный бизнес
- **Numerus clausus:** сохранение для коммерческих организации и ведение для некоммерческих организации
- **Коммерческие организации**
  - Компании
  - Товарищества
  - Кооперативы
- **Некоммерческие организации**
  - Объединения
  - Фонды
  - Учреждения
  - Кооперативы
- **Социальное предпринимательство**
  - Кооперативы
  - Социальные предприятия
- **Юридические лица публичного права (ЮЛПП)**
  - Государство
  - Местные сообщества (самоуправляемые территории)
  - Организации государственного сектора
  - Другие юридические лица, признанные ЮЛПП в силу закона
- **Модернизация иных положений о юридических лицах**

2

КНИГА ВТОРАЯ

Личные права

- Расширение системы личных прав и их классификация
- Личные права гражданина
- Личные права юридического лица
- Использование образа человека системами ИИ и синтетический контент

3

КНИГА ТРЕТЬЯ

Вещное право

- Исключение конструкций советского гражданского права
- Владение как факт
- Уточнение понятия права собственности
- Иные вещные права
- Общая собственность
- Кондоминиум; цифровой кондоминимум
- Трасты
- Соседское право

4

КНИГА ЧЕТВЁРТАЯ

Право обязательств

- Модернизация общих положений и классификация
- Модернизация норм об обеспечении исполнения обязательств (в т.ч. введение независимой гарантий, уточнение положений гарантии - поручительство) и др.
- Другие перспективные новеллы

5

КНИГА ПЯТАЯ

Договорное право

- Модернизация общих положений о договорах
- Современное регулирование вопросов изменения и прекращения договоров
- Регулирование отдельных видов договоров: новые современные виды, оптимизация и модернизация правового режима уже регулируемых видов договоров

6

КНИГА ШЕСТАЯ

Внедоговорные обязательства

Внедоговорное обязательство (модернизация):
- Обязательства из причинения вреда (torts)
- Неосновательное обогащение (unjust enreachment)
- Согласование с содержанием Книги II (Личные права), Книга III (Вещные права) и Книги IV (Право обязательств)

7

КНИГА СЕДЬМАЯ

Семейное право

- **Современная кодификация норм о семейном праве**
- Согласование с содержанием Книги II (Личные права), Книга III (Вещные права) и Книги IV (Право обязательств)

8

КНИГА ВОСЬМАЯ

Право компаний и товариществ

- **Кодификация корпоративного права (для предпринимателей)**
- **Право компаний**
- **Законодательство о товариществах**

9

КНИГА ДЕВЯТАЯ

Право интеллектуальной собственности

- **Современная кодификация права иеллектуальной собственности**
- Согласование с содержанием Книги II (Личные права), Книга III (Вещные права) и Книги IV (Право обязательств)

10

КНИГА ДЕСЯТАЯ

Наследственное право

- **Современная кодификация наследственного права**
- Согласование с содержанием Книги II (Личные права), Книга III (Вещные права) и Книги IV (Право обязательств)

11

КНИГА ОДИННАДЦАТАЯ

Частное международное право

- Уточнение предмета регулирования: отношения с наличием иностранного элемента
- Актуализация традиционных коллизионных привязок
- Введение новых коллизионных привязок для отношений в цифровой среде и на рынках капитала

ОБНОВЛЕННЫЙ/МОДЕРНИЗИРОВАННЫЙ ГРАЖДАНСКИЙ КОДЕКС КАЗАХСТАНА:

СТРУКТУРА И ОСНОВНОЕ СОДЕРЖАНИЕ

Визуализация предложений Школы права и государственного управления Университета Нархоз

1

КНИГА ПЕРВАЯ

Общие положения гражданского законодательства

Общие положения, в т.ч.

- Уточнение предмета и сферы регулирования (имущественные отношения и защита личных прав, в т.ч. в цифровой среде, корпоративные отношения и др.)
- Равенство, частная автономия, свобода договора, судебная защита прав
- Охрана публичного интереса
- Презумпция частноправового регулирования; презумпция диспозитивности
- Сохранение презумпции добросовестности

Совершенствование норм о физических лицах и о животных

Права животных: ответственность государства — дикие животные; ответственность частных лиц и право/обязанность представительства — домашние животные

Иски, в т.ч. классификация и условия применения

Сделки, в т.ч. упорядочение оснований и последствий недействительности сделок, модернизация формальных требований к сделкам и порядка заключения сделок

Сроки и исковая давность (модернизация)

Объекты, в т.ч.

- Имущество как объект оборота и права на него
- Публичное и частное имущество
- Личные права как объект защиты
- Объекты материального мира
- Объекты рынка капитала
- Цифровые объекты
- Деньги (наличные, балансы на банковских счетах, цифровой тенге, иностранная валюта)

Юридические лица (Общие положения), в т.ч.

- **Исключение юридических конструкции советского права**
- **Юридические лица частного права и юридические лица публичного права**
- **Классификация:** коммерческие организации, некоммерческие организации и социальный бизнес
- **Numerus clausus:** сохранение для коммерческих организации и ведение для некоммерческих организации
- **Коммерческие организации**
  - Компании
  - Товарищества
  - Кооперативы
- **Некоммерческие организации**
  - Объединения
  - Фонды
  - Учреждения
  - Кооперативы
- **Социальное предпринимательство**
  - Кооперативы
  - Социальные предприятия
- **Юридические лица публичного права (ЮЛПП)**
  - Государство
  - Местные сообщества (самоуправляемые территории)
  - Организации государственного сектора
  - Другие юридические лица, признанные ЮЛПП в силу закона
- **Модернизация иных положений о юридических лицах**

ОБНОВЛЕННЫЙ/МОДЕРНИЗИРОВАННЫЙ ГРАЖДАНСКИЙ КОДЕКС КАЗАХСТАНА:

СТРУКТУРА И ОСНОВНОЕ СОДЕРЖАНИЕ

Визуализация предложений Школы права и государственного управления Университета Нархоз

2

КНИГА ВТОРАЯ

Личные права

- Расширение системы личных прав и их классификация
- Личные права гражданина
- Личные права юридического лица
- Использование образа человека системами ИИ и синтетический контент

3

КНИГА ТРЕТЬЯ

Вещное право

- Исключение конструкций советского гражданского права
- Владение как факт
- Уточнение понятия права собственности
- Иные вещные права
- Общая собственность
- Кондоминиум; цифровой кондоминимум
- Трасты
- Соседское право

4

КНИГА ЧЕТВЁРТАЯ

Право обязательств

- Модернизация общих положений и классификация
- Модернизация норм об обеспечении исполнения обязательств (в т.ч. введение независимой гарантий, уточнение положений гарантии - поручительство) и др.
- Другие перспективные новеллы

5

КНИГА ПЯТАЯ

Договорное право

- Модернизация общих положений о договорах
- Современное регулирование вопросов изменения и прекращения договоров
- Регулирование отдельных видов договоров: новые современные виды, оптимизация и модернизация правового режима уже регулируемых видов договоров

ОБНОВЛЕННЫЙ/МОДЕРНИЗИРОВАННЫЙ ГРАЖДАНСКИЙ КОДЕКС КАЗАХСТАНА:

СТРУКТУРА И ОСНОВНОЕ СОДЕРЖАНИЕ

Визуализация предложений Школы права и государственного управления Университета Нархоз

6

КНИГА СЕДЬМАЯ

Внедоговорные обязательства

Внедоговорное обязательство (модернизация):

- Обязательства из причинения вреда (torts)
- Неосновательное обогащение (unjust enreachment)
- Согласование с содержанием Книги II (Личные права), Книга III (Вещные права) и Книги IV (Право обязательств)

7

КНИГА ШЕСТАЯ

Семейное право

Современная кодификация норм о семейном праве, в т.ч. согласование с содержанием Книги II (Личные права), Книга III (Вещные права) и Книги IV (Право обязательств)

8

КНИГА ВОСЬМАЯ

Право компаний и товариществ

- **Кодификация корпоративного права (для предпринимателей)**
- **Право компаний**
- **Законодательство о товариществах**

ОБНОВЛЕННЫЙ/МОДЕРНИЗИРОВАННЫЙ ГРАЖДАНСКИЙ КОДЕКС КАЗАХСТАНА:

СТРУКТУРА И ОСНОВНОЕ СОДЕРЖАНИЕ

Визуализация предложений Школы права и государственного управления Университета Нархоз

9

КНИГА ДЕСЯТАЯ

Право интеллектуальной собственности

- **Современная кодификация права ителлектуальной собственности**
- Согласование с содержанием Книги II (Личные права), Книга III (Вещные права) и Книги IV (Право обязательств)

10

КНИГА ДЕВЯТАЯ

Наследственное право

- **Современная кодификация наследственного права**
- Согласование с содержанием Книги II (Личные права), Книга III (Вещные права) и Книги IV (Право обязательств)

11

КНИГА ОДИННАДЦАТАЯ

Частное международное право

- **Уточнение предмета регулирования: отношения с наличием иностранного элемента**
- **Актуализация традиционных коллизионных привязок**
- **Введение новых коллизионных привязок для отношений в цифровой среде и на рынках капитала**

ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЖАҢАРТЫЛҒАН АЗАМАТТЫҚ КОДЕКСІ:

әзірлеу тәсілдері мен тұжырымдамасы

Нархоз Университетінің Құқық және мемлекеттік басқару мектебі ұсыныстарының визуализациясы

KZ: Нархоз Университетінің азаматтық заңнама бойынша ұсыныстары
RU: Предложения Университета Нархоз по гражданскому законодательству

Қазақстанның жаңартылған Азаматтық кодексі әлемнің кез келген нүктесіндегі, кез келген мәдениетке жататын әрбір адамға түсінікті әрі пайдалы жеке құқықтың заманауи кодификациясына айналып, бүкіл Қазақстанның жеделдетілген өркениеттік даму еліне айналуына ықпал етуі тиіс.

Тұжырымдама авторлары: Қарақұсов Ф.С., Омарова А.Б., Кусаинова А.К., Кенжалиев М.З., Ермұхаметова С.Р., Мұқалдиева Г.Б., Тлеубаев М.С., Бычкова Е.С. .
Визуалдық орындалуы: Кенжалиев М.З., Қалыбекова І.Қ.

ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЖАҢАРТЫЛҒАН АЗАМАТТЫҚ КОДЕКСІ:

әзірлеу тәсілдері мен тұжырымдамасы

Нархоз Университетінің Құқық және мемлекеттік басқару мектебі ұсыныстарының визуализациясы

01 ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ НЫСАНЫ

Посткеңестік елдердегі (ре)-кодификациялау тәжірибесін ескере отырып, Азаматтық кодекстің жаңартылған редакциясын әзірлеу және қабылдау арқылы қайта кодификациялау

Жобаны қазақ, ағылшын және орыс тілдерінде дайындау (бір мезгілде әзірленетін қатар мәтіндер)

02 НЕГІЗГІ БАҒДАРЛАР

- Еуропалық Одақтың үйлестірілген жеке құқығы;
- Халықаралық құқықтық құралдар (UNCITRAL, UNIDROIT, PECL, CISG және т.б.);
- Нарықтық экономикасы бар дамыған демократиялық мемлекеттердің кодификациялары мен заңнамасы (Франция, Германия Федеративтік Республикасы, Ұлыбритания, Түркия және ЭЫДҰ-ға мүше басқа елдер).

ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЖАҢАРТЫЛҒАН АЗАМАТТЫҚ КОДЕКСІ:

әзірлеу тәсілдері мен тұжырымдамасы

Нархоз Университетінің Құқық және мемлекеттік басқару мектебі ұсыныстарының визуализациясы

03

РЕ-КОДИФИКАЦИЯЛАУ КЕЗЕҢДЕРІ

1. Жаңартылған Азаматтық кодекстің тұжырымдамасы мен жобасын әзірлеу жөніндегі мемлекеттік комиссия мен жұмыс тобын құру.
2. Қайта кодификациялау тұжырымдамасын әзірлеу (жұмыс тобы), келісу және бекіту (мемлекеттік комиссия);
3. Азаматтық кодекс жобасын әзірлеу, келісу және бекіту (KZ/EN/RU тілдеріндегі қатар мәтіндер), терминологиялық сөздік-анықтамасын (KZ/EN/RU) [соның ішінде цифрлық форматта да] және Азаматтық кодекске түсіндірмені (KZ/RU) дайындау;
4. Жаңартылған Азаматтық кодексті қабылдау (Құрылтай) және материалдарды жариялау;
5. Қолданысқа енгізу (өтпелі кезең); кезең-кезеңімен іске асыру

ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЖАҢАРТЫЛҒАН АЗАМАТТЫҚ КОДЕКСІ:

әзірлеу тәсілдері мен тұжырымдамасы

Нархоз Университетінің Құқық және мемлекеттік басқару мектебі ұсыныстарының визуализациясы

04

РЕКОДИФИКАЦИЯНЫ ЖҮРГІЗУ ШАРТТАРЫ

- Жеке құқықты түпкілікті «кеңестік мұрадан арылту»;
- Бағдарларды ұстану (II бөлімді қараңыз);
- Азаматтық кодекстің пандектілік құрылымын сақтау;
- Жеке құқық дуализміне жол бермеу;
- АХҚО құқығын қолдану тәжірибесін ескеру;
- Қазақстанның бүкіл аумағындағы жеке-құқықтық қатынастар үшін бірыңғай құқықтық негіз қалыптастыру;
- Сот төрелігі және дауларды шешу жүйесін реформалау (ДШБТ/ADR);
- Қайта кодификациялаудың орынды әрі мақсатқа сай мерзімдері

ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЖАҢАРТЫЛҒАН АЗАМАТТЫҚ КОДЕКСІ:

ҚҰРЫЛЫМЫ ЖӘНЕ НЕГІЗГІ МАЗМҰНЫ

Нархоз Университетінің Құқық және мемлекеттік басқару мектебі ұсыныстарының визуализациясы

1

БІРІНШІ КІТАП

Азаматтық құқықтың жалпы ережелері

Жалпы ережелер, соның ішінде
- Реттеу пәні мен саласын нақтылау (мүліктік қатынастар және жеке құқықтарды қорғау, соның ішінде цифрлық ортада, корпоративтік қатынастар және т.б.)
- Теңдік, жеке автономия, шарт бостандығы, құқықтарды сот арқылы қорғау
- Жария мүддені қорғау
- Жекеше-құқықтық реттеу презумпциясы; диспозитивтілік презумпциясы
- Адал ниеттілік презумпциясын сақтау

Жеке тұлғалармен жануарлар туралы нормаларды жетілдіру

Жануарлардың құқықтары: мемлекеттің жауапкершілігі — жабайы жануарлар; жеке тұлғалардың жауапкершілігі және өкілдік ету құқығы/міндеті — үй жануарлары

Талап қоюлар, соның ішінде жіктелуі және қолданылу шарттары

Мәмілелер, соның ішінде мәмілелердің жарамсыздығының негіздері мен салдарларын тәртіпке келтіру, мәмілелерге қойылатын ресми талаптарды және мәмілелер жасасу тәртібін жаңғырту

Мерзімдер және талап қою мерзімі (жаңғырту)

Объектілер, соның ішінде
- Айналым объектісі ретіндегі мүлік және оған құқықтар
- Жария және жеке мүлік
- Қорғау объектісі ретіндегі жеке құқықтар
- Материалдық әлем объектілері
- Капитал нарығының объектілері
- Цифрлық объектілер
- Ақша (қолма-қол ақша, банк шоттарындағы қалдықтар, цифрлық теңге, шетел валютасы)

Заңды тұлғалар (Жалпы ережелер), соның ішінде
- **Кеңестік құқықтың заңи конструкцияларын алып тастау**
- **Жеке құқық заңды тұлғалары және жария құқық заңды тұлғалары**
- **Жіктелуі**: коммерциялық ұйымдар, коммерциялық емес ұйымдар және әлеуметтік бизнес
- **Numerus clausus**: коммерциялық ұйымдар үшін сақтау және коммерциялық емес ұйымдар үшін енгізу
- **Коммерциялық ұйымдар**
  - Компаниялар
  - Серіктестіктер
  - Кооперативтер
- **Коммерциялық емес ұйымдар**
  - Бірлестіктер
  - Қорлар
  - Мекемелер
  - Кооперативтер
- **Әлеуметтік кәсіпкерлік**
  - Кооперативтер
  - Әлеуметтік кәсіпорындар
- **Жария құқық заңды тұлғалары (ЖҚЗТ)**
  - Мемлекет
  - Жергілікті қоғамдастықтар (өзін-өзі басқарылатын аумақтар)
  - Мемлекеттік сектор ұйымдары
  - Заң күшімен ЖҚЗТ деп танылған өзге де заңды тұлғалар
- **Заңды тұлғалар туралы өзге де ережелерді жаңғырту**

2

ЕКІНШІ КІТАП

Жеке құқықтар

- Жеке құқықтар жүйесін кеңейту және олардың жіктелуі
- Азаматтың жеке құқықтары
- Заңды тұлғаның жеке құқықтары
- Адамның бейнесін жасанды интеллект жүйелері арқылы пайдалану және синтетикалық контент

3

ҮШІНШІ КІТАП

Мүлік құқығы

- Кеңестік азаматтық құқық тұжырымдамаларын жою
- Меншік фактісі
- Меншік ұғымын түсіндіру
- Басқа мүліктік құқықтар
- Ортақ меншік
- Кондоминиум; Цифрлік кондоминум
- Трасттар
- Көршілік құқығы

4

ТӨРТІНШІ КІТАП

Міндеттемелер құқығы

- Жалпы ережелер жаңғырту және жіктеу
- Міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету ережелерін жаңғырту (тәуелсіз кепілдіктерді енгізуді, кепілдіктер - кепілгерлердің ережелерін нақтылауды қоса алғанда) және т.б.
- Басқа да перспекті новеллалар

5

БЕСІНШІ КІТАП

Келісімшарт құқығы

- Келісімшарттар туралы жалпы ережелерді жаңғырту
- Келісімшарттарды өзгерту және бұзуды қазіргі заманғы реттеу
- Келісімшарттардың нақты түрлерін реттеу: жаңа заманауи түрлері, қолданыстағы келісімшарттардың құқықтық базасын оңтайландыру және жаңғырту

6

АЛТЫНШЫ КІТАП

Шарттан тыс туындайтын міндеттемелер

Шарттан тыс туындайтын міндеттемелер (жаңғырту):
- Зиян келтіру салдарынан туындайтын міндеттемелер (torts)
- Негізсіз баю (unjust enrichment)
- II Кітаптың (Жеке құқықтар), III Кітаптың (Меншік құқықтары) және IV Кітаптың (Міндеттемелік құқық) мазмұнымен үйлестіру

7

ЖЕТІНШІ КІТАП

Отбасы құқығы

Отбасы құқығы ережелерін заманауи кодификациялау, оның ішінде II кітаптың (Жеке құқықтар), III кітаптың (Меншік құқықтары) және IV кітаптың (Міндеттемелер құқығы) мазмұнымен үйлестіру.

8

СЕГІЗІНШІ КІТАП

Компаниялар мен серіктестіктер туралы заң

- **Корпоративтік құқықты кодификациялау (кәсіпкерлер үшін)**
- **Компаниялар құқығы**
- **Серіктестіктер туралы заңнама**

9

ОНЫНШЫ КІТАП

Зияткерлік меншік құқығы

- **Зияткерлік меншік құқығын заманауи кодификациялау**
- II кітаптың (Жеке құқықтар), III кітаптың (Меншік құқықтары) және IV кітаптың (Міндеттемелер құқығы) мазмұнымен үйлестіру

10

ТОҒЫЗЫНШЫ КІТАП

Мұрагерлік құқығы

- **Мұрагерлік құқығының заманауи кодификациясы**
- II кітаптың (Жеке құқықтар), III кітаптың (Меншік құқықтары) және IV кітаптың (Міндеттемелер құқығы) мазмұнымен үйлестіру

11

ОН БІРІНШІ КІТАП

Жеке халықаралық құқық

- **Реттеу пәнін нақтылау: шетелдік элементі бар қатынастар**
- **Дәстүрлі коллизиялық байламдарды өзектендіру**
- **Цифрлық ортадағы және капитал нарықтарындағы қатынастар үшін жаңа коллизиялық байламдарды енгізу**

UPDATED/MODERNIZED CIVIL CODE OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

Development Approaches and Concept

Visualisation of the proposals prepared by the School of Law and Public Policy at Narxoz University

KZ: Нархоз Университетінің азаматтық заңнама бойынша ұсыныстары
RU: Предложения Университета Нархоз по гражданскому законодательству

The updated Civil Code of Kazakhstan should become a modern codification of private law that is clear and useful to/for any person from any part of the world and any culture, and should contribute to the entire Kazakhstan becoming a country of accelerated civilizational development.

Authors of the concept: F.Karagussov, A.Omarova, A.Kussainova, M.Kenzhaliyev, S.Yermukhametova, G. Mukaldiyeva, M.Tleubayev, E.Bychkova.
Visualisation development: M.Kenzhaliyev, I.Kalybekova

UPDATED/MODERNIZED CIVIL CODE OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

Development Approaches and Concept

Visualisation of the proposals prepared by the School of Law and Public Policy at Narxoz University

01 FORM OF IMPLEMENTATION

Recodification through the drafting and adoption of an updated version of the Civil Code, taking into account the experience of (re)codification in post-Soviet countries.

Preparation of the draft in Kazakh, English and Russian as simultaneously developed parallel texts.

02 SOURCE OF INSPIRATION

- Harmonised private law of the European Union;
- International legal instruments (UNCITRAL, UNIDROIT, PECL, CISG, etc.);
- Codifications and legislation of developed democratic market economies, including France, the Federal Republic of Germany, the United Kingdom, Türkiye and other OECD member states.

UPDATED/MODERNIZED CIVIL CODE OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

Development Approaches and Concept

Visualisation of the proposals prepared by the School of Law and Public Policy at Narxoz University

03

STAGES OF RECODIFICATION

1. Establishment of a state commission and a working group to develop the concept and draft of the updated Civil Code;
2. Development by the working group, coordination and approval by the state commission of the recodification concept;
3. Drafting, coordination and approval of the Civil Code in parallel KZ/EN/RU texts; preparation of a terminological dictionary and reference guide in KZ/EN/RU [incl. in digital format]; and preparation of commentary on the Civil Code in KZ/RU;
4. Adoption of the updated Civil Code by the Kurultai and publication of the relevant materials;
5. Entry into force, including a transitional period, and phased implementation.

UPDATED/MODERNIZED CIVIL CODE OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

Development Approaches and Concept

Visualisation of the proposals prepared by the School of Law and Public Policy at Narxoz University

04

CONDITIONS FOR RECODIFICATION

- Completion of “de-sovietisation” of Kazakhstani private law;
- Adherence to the reference points (see Section II);
- Preservation of the pandectist structure of the Civil Code;
- Prevention of dualism in private law;
- Taking into account the experience of applying AIFC law;
- A unified legal framework for private-law relations throughout the territory of Kazakhstan;
- Reform of the system of justice and dispute resolution (ADR);
- Reasonable and appropriate timeframes for recodification.

UPDATED/MODERNIZED CIVIL CODE OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

STRUCTURE AND MAIN CONTENT

Visualisation of the proposals prepared by the School of Law and Public Policy at Narxoz University

1

BOOK ONE

General Provisions of Civil Legislation

General provisions, including:

- Clarification of the subject matter and scope of regulation (property relations and the protection of personal rights—including in the digital environment—corporate relations, etc.)
- Equality, private autonomy, freedom of contract, and judicial protection of rights
- Protection of the public interest
- Presumption of private-law regulation; preseumption of dispositivity
- Retention of the presumption of good faith

Refinement of provisions concerning natural persons and animals

Animals rights: state liability — wild animals; liability of private individuals and the right/obligation of representation — domestic animals

Lawsuits (claims), including their classification and the conditions for their application

Transactions, including the streamlining of grounds for and consequences of invalidity, modernization of formal requirements for transactions, and procedures for their conclusion

Time limits and statutes of limitations (modernization)

Objects (subject matter of legal relations), including:

- Property as an object of commerce and rights pertaining thereto
- Public and private property
- Personal rights as objects of legal protection
- Tangible (material) objects
- Capital market instruments (objects)
- Digital objects
- Money (cash, bank account balances, the digital tenge, foreign currency)

Legal Entities (General Provisions), including:

- **Elimination of legal constructs derived from Soviet law**
- **Legal entities under private law and legal entities under public law**
- **Classification**: commercial organizations, non-profit organizations, and social enterprises
- **Numerus clausus** (closed list of legal forms): maintained for commercial organizations; introduced for non-profit organizations
- **Commercial organizations**
  - Companies
  - Partnerships
  - Cooperatives
- **Non-profit organizations**
  - Associations
  - Foundations
  - Institutions
  - Cooperatives
- **Social entrepreneurship**
  - Cooperatives
  - Social enterprises
- **Legal entities under public law**
  - The State
  - Local communities (self-governing territories)
  - Public sector organizations
  - Other legal entities recognized as legal entities under public law by virtue of law
- **Modernization of other provisions concerning legal entities**

2

BOOK TWO

Personal rights

- Expansion of the system of personal rights and their classification
- Personal rights of an individual
- Personal rights of a legal entity
- Use of a person's likeness by AI systems and synthetic content

3

BOOK THREE

Property Law

- Exclusion of Soviet civil law constructs
- Possession as a fact
- Refining the concept of ownership rights
- Other real rights (property rights)
- Joint ownership (co-ownership)
- Condominium; digital condominium
- Trusts
- Neighbor law (law of neighborhood relations)

4

BOOK FOUR

Law of Obligations

- Modernization of general provisions and classification
- Modernization of rules regarding the securing of obligations (including the introduction of independent guarantees, clarification of provisions concerning guarantees and suretyship), etc.
- Other perspective new developments

5

BOOK FIVE

Law of Contracts

- Modernization of general provisions on contracts
- Contemporary regulation of the modification and termination of contracts
- Regulation of specific types of contracts: new, modern types, as well as the optimization and modernization of the legal framework for existing types of contracts

6

BOOK SIX

Non-contractual obligations

Non-contractual obligations (modernization):

- Obligations arising from the infliction of harm (torts)
- Unjust enrichment

Alignment with the content of Book II (Personal Rights), Book III (Property Rights), and Book IV (Law of Obligations)

7

BOOK SEVEN

Family Law

- **Modern codification of family law provisions, including**
- Alignment with the contents of Book II (Personal Rights), Book III (Property Rights), and Book IV (Law of Obligations)

8

BOOK EIGHT

Companies and Partnerships Law

- **Codification of Corporate Law (for Entrepreneurs)**
- **Company Law**
- **Partnership Legislation**

9

BOOK NINE

Intellectual property law

- **Modern Codification of Intellectual Property Law**
- Alignment with the Content of Book II (Personal Rights), Book III (Property Rights), and Book IV (Law of Obligations)

10

BOOK TEN

Inheritance Law

- Modern Codification of Inheritance Law
- Alignment with the content of Book II (Personal Rights), Book III (Property Rights), and Book IV (Law of Obligations)

11

BOOK ELEVEN

Private International Law

- **Refining the scope of regulation: relationships involving a foreign element**
- **Updating traditional connecting factors (choice-of-law rules)**
- **Introducing new connecting factors for relationships in the digital environment and capital markets**